

מסורת הש"ס

(א) מור, ד"ה (ב) [ע' חס']
לקמן כד. ד"ה פלגות,
(ג) חס' ע"ז לקמן כד.
(ד) אלף כד פרנסתו היינו
בהוזה שבי וכו' כן הוא
גרסת מהרש"א.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואין עולין
כו' (ואין אומר כי טעות
סופר הוא וכו' דהרגל
מפסיק) תח"מ וי"ב דבר
פשוט שאלה תלמיד טועה
כתבו בגליון דהא מוכח
לקמן דף כ דלמנא דין
(דוקא שלשה ימים):
(ב) תוס' ד"ה וטויה כו'
לא מניח היתר בזה דהן
פירש כו' ואפילו ע"י הדק
אסור ועל ידיו אחד:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה שמונה
ימים וכו' מורה לאלתר
בתבובות. ע"י יממות דף
מנ ע"א כשי"י ד"ה מקום
שמונה ועין לקמן דף כג
ע"א חס' ד"ה כל שלשים:
ד"ה ואין עולין וכו' ג"י
לא דוקא. קשה לו הא
בהדא מוצא לקמן דף כ
ע"א דלמנא דמנתי דהא
ג"י דוקא כדלמרי' שם
הלכה כתנא דין דלמנא
שלשה וז"ע: תוס' ד"ה
וטויה וכו' אפ"י שריחא
דלא מלאכה. ע"י לעיל דף
יב ע"ב חס' ד"ה מכניס:

מוסף רש"י

בטלה הימנו גזרת
שבעה. שאין צריך להשלים
אחר הרגל ו' ימי אצילות,
דכיון דעיקר האצילות דהיינו
ג' ימים ראשונים הוו קודם
לרגל, ניטל הרגל את
האחרונים (דבר יד).
שמונה. אם קברו מ' ימים
לפני הרגל, כיון דיום אחד
של שלשים היה קודם הרגל
ניטל הרגל ממנו גזרת
שלשים (שם).

וטויה על ירכו. החוטין אצל לא צידו בין אכזעו וצפון כדרך
חול: גב' לאחרים בטובה. ולא בשכר: מערים ומורו שלו. כן
עושה כל ימות החג: כדי פרנסתו. בהרוחה ולא מיירי במי שאין
לו מה יאכל: אצל לא צאצא. שמונה כמות כדי שיוכל לשחרר יפה:

בתנ"י הקובר ממו שלשה ימים
קודם הרגל. הואיל ועיקר אצילות
אינו אלא שלשה ימים: בטלה ממנו
גזרת שבעה. דלאחר הרגל אינו
צריך למנות יותר: שמונה ימים.
קודם הרגל בטלה ממנו גזרת שלשים
דהואיל והתחיל יום אחד מן השלשים
אינו צריך לשמור כלום לאחר הרגל
דין שלשים אלא * מותר לאלתר
בתבובות בגיון ותספורת: שש
עולה. אירע שבת בימי אצילות
למנון שבעה: ואינה מפסקת. דלאחר
שבת צריך להשלים שבעה ימי אצילות
עם השבת: והרגלים מפסיקין.
דכי קבר ממו שלשה ימים קודם
הרגל מפסיק האצילות לגמרי ולאחר
הרגל אין משלים כלום: ואין עולין.
דכי קבר ממו בתוך הרגל דלא בטלה
ממנו גזרת ו' אין ימי הרגל עולין
למנון ו' ימי אצילות אלא לאחר הרגל
צריך לישב ו' ימי אצילות זו היא
כצדתי. אצל בהעתק מנאמי ואין
עולין דכי קבר את ממו שני ימים
לפני הרגל דלא בטלה ממנו גזרת
שבעה אין ימי הרגל עולין למנון
שבעה ימי אצל אלא לאחר הרגל
צריך לישב ה' ימי אצילות להשלים
לשני ימים שנהג לפני הרגל (ה) ואין
אומר כי טעות סופר הוא דמה
שזכר * שלשה ימים לפני הרגל לאו
דוקא ואפילו שעה אחת לפני הרגל
בטלה ממנו גזרת שבעה דהרגל
מפסיק: משאחר כיום המקדש.
שאין לערער תשלומין כל ו' ואינו
אלא יום אחד: כשבת. ודינו כשבת

דעולה ואינה מפסקת: ראש השנה כשבת. הואיל ואינו אלא יום
אחד: גב' גזרת. שלשים בטלו אצל ימים לא בטלו שלשים יום
לא בטלו דעדיין תלויין ועומדים: מאי טעמא ימים לא בטלו.
כלומר באיזה ענין לא בטלו ימים: שאם לא גילה ערב
הרגל. דכי בטלו גזרת שלשים ואיננו ליה לגלותי ערב
הרגל ולא גילה: אסור לגלה אחר הרגל. כל שלשים יום:
והתניא

דלמנא דמנתי חד נש ארבע תפילין בחולא דמועדא אחא לקמיה דרז חננאל פי' שיכתוב לו לפי שהיה סופר כדאיתא בגמלה (דף יח):
שלחיה לקמיה דרבה דרז חנה אמר ליה זיל הכ ליה תפילין ואת כחך דתמן כותב אדם תפילין לעצמו אחא לקמיה דרז חנה אמר ליה
כתוב ליה פירוש בלא הערמה מתני' פליגא על רז כותב אדם תפילין ומחזה לעצמו הא לאחר לא רז פתר לה בכותב להניח פירוש רז
מעמיד המשנה להניחם אחר המועד אצל להניחם במועד שרי ובהלכות גדולות פסק דאסור להניח תפילין בחולו של מועד ולטעם שמעט
שבתות וימים טובים ימימים ימימה מסתבר שפיר דממעט חולו של מועד ולמנא דדריש (מנחות דף לו: ב) מלך לאות ילאו שבתות וימים טובים
שכן עצמאן אותם לפי שיש עולין עולין מלאכה כי אם בדבר האצד אצל קשיא למאי דפרישית לעיל (דף ג. ד"ה משקין) דמלאכה דחול
המועד מדרבנן היכי ממעט להו ים לומר הואיל ואוכל מנה ויושב בסוכה אין צריך אות ואם הוא אמת דבחול המועד חייב בתפילין ים
לומר הואיל ועולין מלאכה זו אין אות וימימים ימימה נמי לא ממעט אלא יום טוב דחלוק משאר ימים: הקובץ את בותו. להכי נקט
קובר דאצילות מתחלת משעת סמימת הגולל כדלמרינן לקמן (דף סח: ב) ש"ש ימים. כך הוא עיקר אצילות לכמה ימיו ואמרין
לקמן (שם: ב) שלשה ימים לכו: מאי טעמא דא בטלו. הכא הוה נחא טפי לגרום ימים לענין מאי לא בטלו ואין צריך להגיה דהוא היא:
שאם לא גילה ערב הרגל בו. ונראה לי דה"ה לא כיצם ולא רחץ ערב הרגל אם מותר לרחוץ ולכבס מצנצב יו"ט ולא כיצם ולא
רחץ לא כיצם ברגל והשתא נחא הא דקתני גזרת שבעה בטלו הא ימים לא בטלו ומיהו קשיא לן דקאמר בסמוך שכשם שמנאות
שלשה מבטלת גזרת שבעה אפילו לתנא קמא דמבטלת אפילו ימים שמנא אצל שאלו ראיה למנאות שלשים שבעה לגמרי אפילו ימים והרינן
פי' דדוקא לא גילה אצל לא כיצם לא דמותר לכבס אפילו לא כיצם שאלו צורך גדול יותר ואין נראה לי טעמו דאם הוא צורך גדול כ"ש
שיש לנו לקנסו בשלל עשה קודם הרגל ונכנס ברגל ולפירוש הקונטרס דמפרש לקמן שאם חל שלישי להיות ערב הרגל שאסור ברחיבה
עד הערב זהו עד שחשכה אם כן לא שייך לקנסו במה שלא רחץ ולא כבס וא"כ ימים לענין מאי לא בטלו גבי שבעה מיהו ים לומר דאם
לא רחץ ברגל אסור לרחוץ אחר הרגל ועוד ים לומר אבז דנקט סיפא גזרת נקט ברישא גזרת ועוד נראה לי דרישא ה"פ שלשה ימים
בטלה גזרת שבעה הא שני ימים לא בטלה גזרת מ"מ פי' אחת מדקאמר בסמוך שכשם שגזרת שלשה מבטלת גזרת ו' כ"י משמע שזה
פשוט אפילו לת"ק והשתא תימה לי דכי משני שאם לא גילה זו תינה סיפא אצל ברישא דקאמר בטלה הימנו גזרת ו' אמאי נקט גזרת
ולענין מאי קאמר ימים לא בטלו וי"ל דאבז דנקט סיפא גזרת תנא נמי ברישא גזרת ועוד נראה לי דרישא ה"פ שלשה ימים בטלה גזרת ו'
הא שני ימים בטלו גזרת הא ימים לא בטלו לענין דנוהא דברים שבזניעה:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן יא.

ומטויה על ירכו תכלת לציציתו. פירוש ע"י שניו אצל בתפילין
אז אפטר בשניו שצריך כתיבה תמה ובעשיית תפילין
וזיית לא איירי במתני' ושאלו אין איסור כי אם בכתיבה וטויה ומה
שנהגו לכתוב בעוגל לא מצינו היתר (א) וכן פירש בתוספות הרב
שם רצו ואפילו על ידי הדחק על

יהודי אחד שתפוס היה היתרו דדוק
גם על ידי היפוך שהוא נקרא מנז
אחר לא היו מתירין וגם אי לא אסור
משום מלאכה הא אסרינן * אפילו
טירחא דלאו מלאכה בפרק קמא
(דף 7.) מיהו נהגו לומר דמתני' לא
איירי על ידי היפוך ויש כותבין על
ידי חילוק האות וכך היה עושה רבי
זקני והיו"ד שאי אפשר היה כותב
בכתב הפוך: רבי יהודה אומר
במערב. לכאורה מחמיר יותר מרבי
מאיר שהתיר לאחרים ובתוספות
פירשו דרבי מאיר אינו מתיר אלא
בהערמה ולא הצנתי: רבי יוסי
אומר בותב ומוכר כדי פרנסתו.
דשרי לגמרי לאחרים בשכר דדוקא
דכי פרנסתו ולכאורה מיקל מכולהו
וכן פי' הר"א עוד פי' דכולהו הוי
שרי כדי פרנסתו דאין לו מה יאכל
ולא איירי אלא כשיש לו מה יאכל
ומחמיר רבי יוסי יותר מכולהו ולישנא
לא משמע הכי דהוה ליה למימר אינו
כותב אלא כדי פרנסתו מיהו במילתא
דרבי יהודה קשה נמי קלמ דהוה ליה
למימר אינו כותב אלא כדי פרנסתו
לדלג שמונה ימים בטלה
הימנו גזרת שלשים, מפני
שאמרו, שבת עולה ואינה
מפסיקת רגלים פסיקין
ואינן עולין. כו. אמר רב

בגמ' אומר מערים ומוכר את
שלו וחוזר וכותב לעצמו ר' יוסי אומר כותב
ומוכר כדרכו כדי פרנסתו אורי ליה רב לרב
חננאל ואמר ליה רבה בר בר חנה לרב
חננאל הלכה ככותב ומוכר כדרכו כדי
פרנסתו: וטויה על ירכו תכלת: ת"ר טויה
אדם על ירכו תכלת לציציתו אבל לא באבן
דברי ר' אליעזר וחכמים אומרים אף באבן ר'
יהודה אומר משמו באבן אבל לא בפלך
וחכמים אומרים בין באבן בין בפלך אמר רב
יהודה אמר שמואל וכן א"ר חייא בר אבא
א"ר יוחנן הלכה בין באבן בין בפלך והלכה
כותב כדרכו ומוכר כדי פרנסתו: מתני'
(ה) הקובר את ממו שלשה ימים קודם לרגל
בטלה הימנו גזרת שבעה שמונה בטלו
הימנו גזרת שלשים מפני שאמרו: שבת עולה
ואינה מפסקת * רגלים מפסיקין ואינן עולין
ר' אליעזר אומר משאחר בית המקדש * עצרת
כשבת רבן גמליאל אומר * ראש השנה ויום
הכפורים כרגלים וחכמים אומרים * לא כדברי
זה ולא כדברי זה אלא * עצרת כרגלים ראש
השנה ויוה"כ כשבת: גב' אמר רב גזרת
בטלו ימים לא בטלו וכן א"ר הונא גזרת
בטלו ימים לא בטלו ורב ששת אמר אפילו
ימים נמי בטלו מ"מ ימים לא בטלו שאם לא
גילה ערב הרגל אסור לגלה אחר הרגל
והתניא

ספרים תפילין ומחזות כדי למוכרם או כדי להניחם ועוד פי' דאיתא
כרבי יוסף לפי מה שפירש שרבי יוסף מחמיר ואין ראיה מכאן
שמותיר להניח תפילין דלמנא רבי מאיר ורבי יהודה לטעמיהו דסבירא
להו פרק המואל תפילין (עירובין דף לו: א) שבת זמן תפילין [ורב]
ורבה דר בר חנה נמי הכי מצי סביר ואע"י דכולהו אמוראי דפרק
הקומץ רבה (מנחות דף לו: א) משמע דאית להו שבת לאו זמן תפילין
הוא אצל ר' יחזקאל דאברהם היה מציא מן הירושלמי להתיר להניח

דלמנא דמנתי חד נש ארבע תפילין בחולא דמועדא אחא לקמיה דרז חננאל פי' שיכתוב לו לפי שהיה סופר כדאיתא בגמלה (דף יח):
שלחיה לקמיה דרבה דרז חנה אמר ליה זיל הכ ליה תפילין ואת כחך דתמן כותב אדם תפילין לעצמו אחא לקמיה דרז חנה אמר ליה
כתוב ליה פירוש בלא הערמה מתני' פליגא על רז כותב אדם תפילין ומחזה לעצמו הא לאחר לא רז פתר לה בכותב להניח פירוש רז
מעמיד המשנה להניחם אחר המועד אצל להניחם במועד שרי ובהלכות גדולות פסק דאסור להניח תפילין בחולו של מועד ולטעם שמעט
שבתות וימים טובים ימימים ימימה מסתבר שפיר דממעט חולו של מועד ולמנא דדריש (מנחות דף לו: ב) מלך לאות ילאו שבתות וימים טובים
שכן עצמאן אותם לפי שיש עולין עולין מלאכה כי אם בדבר האצד אצל קשיא למאי דפרישית לעיל (דף ג. ד"ה משקין) דמלאכה דחול
המועד מדרבנן היכי ממעט להו ים לומר הואיל ואוכל מנה ויושב בסוכה אין צריך אות ואם הוא אמת דבחול המועד חייב בתפילין ים
לומר הואיל ועולין מלאכה זו אין אות וימימים ימימה נמי לא ממעט אלא יום טוב דחלוק משאר ימים: הקובץ את בותו. להכי נקט
קובר דאצילות מתחלת משעת סמימת הגולל כדלמרינן לקמן (דף סח: ב) ש"ש ימים. כך הוא עיקר אצילות לכמה ימיו ואמרין
לקמן (שם: ב) שלשה ימים לכו: מאי טעמא דא בטלו. הכא הוה נחא טפי לגרום ימים לענין מאי לא בטלו ואין צריך להגיה דהוא היא:
שאם לא גילה ערב הרגל בו. ונראה לי דה"ה לא כיצם ולא רחץ ערב הרגל אם מותר לרחוץ ולכבס מצנצב יו"ט ולא כיצם ולא
רחץ לא כיצם ברגל והשתא נחא הא דקתני גזרת שבעה בטלו הא ימים לא בטלו ומיהו קשיא לן דקאמר בסמוך שכשם שמנאות
שלשה מבטלת גזרת שבעה אפילו לתנא קמא דמבטלת אפילו ימים שמנא אצל שאלו ראיה למנאות שלשים שבעה לגמרי אפילו ימים והרינן
פי' דדוקא לא גילה אצל לא כיצם לא דמותר לכבס אפילו לא כיצם שאלו צורך גדול יותר ואין נראה לי טעמו דאם הוא צורך גדול כ"ש
שיש לנו לקנסו בשלל עשה קודם הרגל ונכנס ברגל ולפירוש הקונטרס דמפרש לקמן שאם חל שלישי להיות ערב הרגל שאסור ברחיבה
עד הערב זהו עד שחשכה אם כן לא שייך לקנסו במה שלא רחץ ולא כבס וא"כ ימים לענין מאי לא בטלו גבי שבעה מיהו ים לומר דאם
לא רחץ ברגל אסור לרחוץ אחר הרגל ועוד ים לומר אבז דנקט סיפא גזרת נקט ברישא גזרת ועוד נראה לי דרישא ה"פ שלשה ימים
בטלה גזרת שבעה הא שני ימים לא בטלה גזרת מ"מ פי' אחת מדקאמר בסמוך שכשם שגזרת שלשה מבטלת גזרת ו' כ"י משמע שזה
פשוט אפילו לת"ק והשתא תימה לי דכי משני שאם לא גילה זו תינה סיפא אצל ברישא דקאמר בטלה הימנו גזרת ו' אמאי נקט גזרת
ולענין מאי קאמר ימים לא בטלו וי"ל דאבז דנקט סיפא גזרת תנא נמי ברישא גזרת ועוד נראה לי דרישא ה"פ שלשה ימים בטלה גזרת ו'
הא שני ימים בטלו גזרת הא ימים לא בטלו לענין דנוהא דברים שבזניעה:

והתניא

עין משפט
גר מצוה

צה א ב מ"י פ"ז מהלכות
י"ט הלכה יג טו"ש
א"ח ס"י תקומה סעיף ג:
צבט ג מ"י פ"י מהל' אצל
הלכה א סמג ענין ג
טו"ש י"ד ס"י ט סעיף א:
ק ה מ"י שם הלכה ג
טו"ש ע"ש ס"י שט
סעיף [א] ג [וטו"ש ע"א חס'
סימן תקומה סעיף ז]:
קא ה מ"י שם טו"ש ע"ש
י"ד סימן שט סעיף
ו [וטו"ש ע"א חס' סימן
תקומה סעיף א]:
קב ה מ"י שם טו"ש י"ד
שם סעיף ח:

רבינו חננאל

ת"ר כותבים תפילין
ומחזות לעצמן, ולאחרים
בטובה, דברי ר' מאיר, ר'
יהודה אומר מערים ומוכר
וחוזר וכותב לעצמו, ר'
יוסי אומר כותב ומוכר
כדרכו כדי פרנסתו. אורי
ליה רב לרב חננאל הלכה
כותב ומוכר כדרכו כדי
פרנסתו. וטויה אדם על
ירכו תכלת לציציתו.
אסיקנא אמר רב יהודה
אמר שמואל, וכן אמר ר'
חייא בר אבא אמר ר'
יוחנן, טויה אדם בין באבן
בין בפלך. והלכה כותב
ומוכר כדי פרנסתו. מתני'
הקובר את ממו ג' ימים
קודם לרגל בטלה הימנו
גזרת שבעה, קברו קודם
לרגל שמונה ימים בטלה
הימנו גזרת שלשים, מפני
שאמרו, שבת עולה ואינה
מפסיקת רגלים פסיקין
ואינן עולין. כו. אמר רב
גזירות בטלו ימים לא
בטלו. פי' גזירות בטלו,
נדחו גזירות האבילות גבי
הרגל, שיש לו לגלח
וחלתי זה מגזירות
האבילות. ואם לא גילה
ערב הרגל אסור לו לגלח
אחר הרגל, כי ימים לא
בטלו.